

RAPPORT 1985

Mats Forslund, Jan-Olov Hermansson, Berndt Larsson, Ulf Svensson,
Stig-Åke Svenson, Ulf Wiktander.

1985 inleddes med sträng kyla i januari, februari och mars. Våren blev sen, och alla mins väl snöovädret den 5 maj! Snön låg djup i norra Sverige varför stora flockar av storspov, tofsvipa, trana, mm. rastade ovanligt länge i Dalarna. Vädret under senvintern-sommaren och hösten präglades först av sol och fint väder för att sedan gå över i ett stadigt regnande med stora översvämningar som följde i augusti-september. Vintern kom sedan tidigt med snö och kyla redan i oktober.

Gnagartillgången var mycket god i den norra halvan av landskapet, medan den i den södra halvan var på bottenivå. Exempelvis kan nämnas att i Mora konstaterades 31 häckningar av pärluggla i 120 kontrollerade holkar, medans i Avesta ingen häckning konstaterades i de ca 100 kontrollerade holkarna.

Både i Leksand och Avesta var antalet häckande kattugglor och slagugglor få. Som kuriosia kan nämnas att i en av pärlugglekullarna i Mora var det 11 ägg, vilket är mycket ovanligt och visar att det är gott om mat.

Hösten inleddes med en invasion av smalnåbbad nötkräka som berörde landskapet i september-oktober.

Förteckningen är en sammanställning av de arter som rapporterats 1985.

Större delen av dem är medtagna i rapporten. Flestalet av rapporterna har granskats av den lokala rapportkommittén. Rapporteringen har i stort fungerat bra. För att underlätta sammanställningar uppmanar vi alla rapportörer att använda de färdigtryckta rapportblanketterna.

Dessa kan fås från: Mats Forslund, Parkgatan 4A, 775 00 Krylbo, tel. 0226/11407.

1985 års rapport är baserad på den nya rapportlista som publicerades i FiD nr 4 -83. Rapportkommittéledamöterna svarar för var sin del av rapporten. Den är uppdelad enligt följande: Berndt Larsson: smålom - storskrake, Mats Forslund: bivräk - dubbelbeckasin, Ulf Wiktander: morkulla - härfågel, Jan-Olov Hermansson: göktyta - kärrsångare, Stig-Åke Svenson: rörsångare - kornsparv, Ulf Svensson: kartor och diagram.

Arter som ska granskas av raritetskommittén publiceras ej förrän de är godkända av densamma. För 1985 så är följande arter insända: Ägrättbäger, fjällabb, ringnäbbad mås, rödhalsad taigaträst.

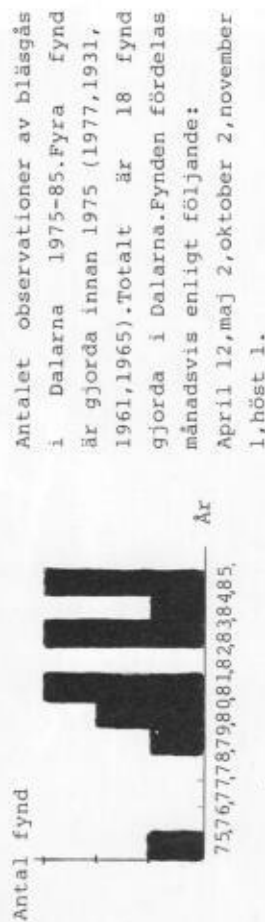
Nedan följer en karta med lokaler som ofta förekommer i rapporten. Där anges också i vilken kommun eller socken platsen ligger. I årsrapporten anges sedan bara namnet på dessa platser, ej kommun eller socken.

1. Bäringen (Avesta kn).
2. Sonnboviken (Avesta kn).
3. Hovran (Hedemora kn).
4. Trollbosjön (Hedemora kn).
5. Flinesjön (Hedemora kn).
6. Svinesjön (Hedemora kn).
7. Holmsjöarna (Borlänge kn).
8. Kyrkbyttjärn (Falu kn).
9. Främyviken (Falu kn).
10. Loran (Smedjebackens kn).
11. Glaningen (Ludvika kn).
12. Södra Hörken (Ludvika kn).
13. Lisjön (Ludvika kn).
14. Limsjön (Leksands kn).
15. Glisstjärn (Rättviks kn).
16. Norrviken (Mora kn).
17. Alderängarna (Mora kn).
18. Lindängget (Orsa kn).
19. Orsa camping (Orsa kn).
20. Myckein (Älvdalens sn).
21. Tisjön (Lima sn).

Sädgås 1 ex 24/6, myr nära Nyckelhällsjön, Malungs s:n (BD).
1 ex 1/1, Dragsångarna (GL).

Bläsgås 1 ex 27/4 - 5/5, Hovranområdet (BSÖ, JEW, PIJ). 2 ex
27/4, Hovran (JF). 1 ad + 1 juv 20/10, Limsjön (GL).
Fynd nr 16-18.

Antalet observationer av bläsgås i Dalarna 1975-85. Fyra fynd är gjorda innan 1975 (1977, 1931, 1961, 1965). Totalt är 18 fynd gjorda i Dalarna. Fynden fördelas månadsvis enligt följande:
April 12, maj 2, oktober 2, november 1, höst 1.

Bläsgås

Grågås En häckning Flinssjön (BSÖ, PH, PIJ m fl). 3 ex 11-13/4, Långlet, Mora (PJ m fl). 1 ex 17/4, Orsasjön (JESÖ). 1 ex 3/5, Sollierön (HNY). 1 ex 13/4, Sanda, Mora k:n (JL).

Kanadagås 12 häckningar i område 2 fördelade på Falun (4), Leksand (3), Vansbro (2), Malung (2) samt Mora (1).

Kandagås x Grågås Ett hybridex 23/11, Näsgårdsön, Hedemora (BSÖ).

Vitkindad gås 1 ex 22/5, Killingsholmen, Rättvik (MB). 1 ad v 37, Stor- draggen, Enviken (RL). 1 ex 8-9/9, Sundet, Dådran, Rätt- vik (TS). (Detta ex kan ev vara samma som det i Enviken).

Prutgås 1 ex 21/4, Älvnäs, Hedemora (BSÖ). 1 ex 27/4, Fatburen (JEW). 6 ex 2/5, Brunnbäck, Avesta (JEH). 4 ex 12/8, Sonn- boviken (JEN). 1 ex nov Hjortnäs, Leksand (BA).

Gravand 1 ex, Orsa camping (Tjå, LH).

Mandarin- and 1 hane 17 och 19/4, Avesta (BSÖ). 1 hane 31/5 och 17/8 - 29/6, Faluån (SEB). 2 hanar 24/4 - augusti, Norrviken, Mora (IL, PD). Sammanlagt rör det sig antagligen om 3 ex. Fynd nr 4-6.

Smålom Sammanlagt 18 häckningar rapporterade fördelade som föl- jer. Hedemora k:n (4), Malungs k:n (3), Falu k:n (3), Vansbro k:n (2), Gagnef k:n (2), Orsa k:n (1) och Älv- dalens s:n (1). 1 ex 23/11 Hovran (BSÖ). Borlänge k:n 2.

Storlom Sammanlagt 25 häckningar rapporterade.

Smådopping 1 ex 3-6/5, Haggen, Smedjebacken (BG, JOH m fl). Fynd nr 10.

Skäggdop- ing 1 ex 8/5, Vanån Saltvik, Vansbro (JOG, RB). 2 ex Järn- forsen, Vansbro (JNn).

Gråhake- dopping 1 ex 22/6, Limsjön (SM). 1 ex slutet av juni, Flinssjön (ÅP). 1 par maj-juli, Västertjärn, Mora k:n (JL, BO).

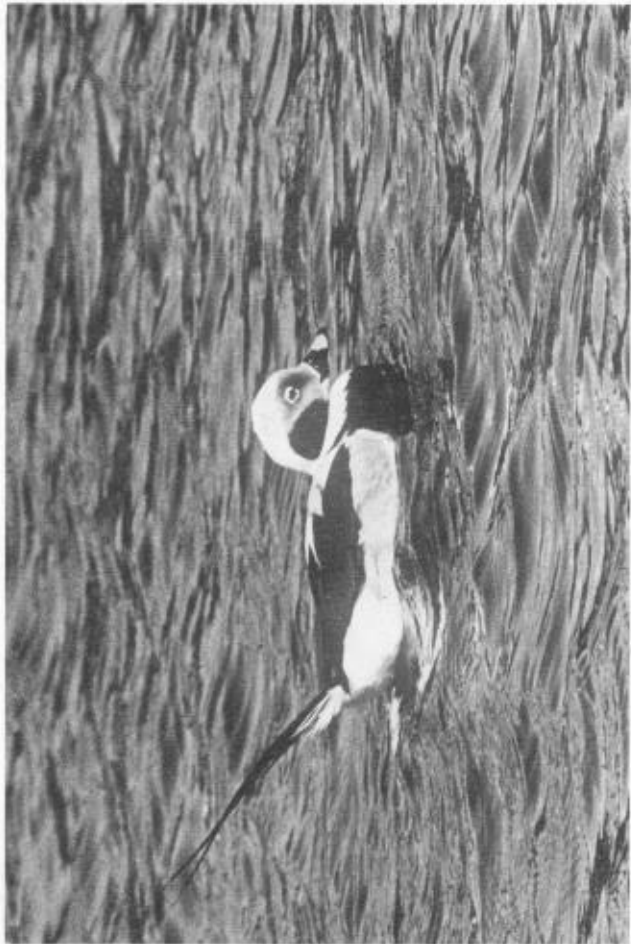
Svarthake- dopping Endast tre häckningar rapporterade. En i Tjärnasjön, Bor- länge (GB), en i Vasstjärn, Borlänge (LEN) samt en i Över- sjön, Särna s:n (UW). Dessutom fanns under häckningssä- songen 3 par i Vansjön, Avesta (MF), två par i Gliss- tjärn, Rättvik (MB) samt ett par i Norsen, Ludvika (BRA).

Häger 1 par 15/4, Långlet, Mora (JL m fl), 1 ex 19/4, Alder- ångarna, Mora (BO).

Knölsvan En häckning vid Lindånget, Orsa (LH). 1 par 24/4, Oresjön, Rättvik k:n (BC). 1 ex 21/4, Noret, Vansbro (JOG). 1 ex 16-18/5, Åsen, Älvdalens s:n samt 3 ex 22/6 samma lokal (JH).

Mindre sångsvan 1 ex 28-29/4, Sonnboviken, Avesta (JEH, JEN). Fynd nr 19.

Sångsvan 1 häckning Flinesjön (JEW). Ett misslyckat häckningsför- sök Lamnoret, Enviken, Falun (RL). 1 par juni Limsjön, Ludvika (JOH). 2 ex 31/5 och 10/6, Killingsholmen, Rättvik (MB). 2 ad 10/7, Stor-Gäddtjärn, Mora (JE, LB). 2 ex 1/6, Nittsdammen, Älvdalens s:n (JH). 1 par 20/5, Lass-Olov- tjärn, Älvdalens s:n (BO). 2 ex 10/7, Kräckeibacken, Mora k:n (LB).

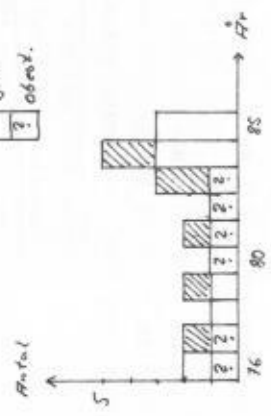
Alfågel. Foto:Ulf Risberg/N

- Blåsand En häckning Kyrkbyttjärn (SEB). Cirka 140 ex, Fatburen, Hedemora (PH).
- Snatterand 1 par 19/5, Limsjön (SM). 3 ex 13/5, Lindängget, Orsa (TJÅ, LH). Fynd nr 16-17.
- Gräsand 1 ex albino 13/3, Tisken, Falun (LGH).
- Årta 1 par 27/5 - 3/6, Kåbäck, Orsa (TJÅ, LH). 1 par maj Lindängget, Orsa (LH). 1-3 ex, Sollerön - Mora (IL, PJ, HN).
- Skedand 1-2 par maj - juni, Lindängget, Orsa (TJÅ, LH). 8 ex (7 hanar + hona) 14/5, Lindängget, Orsa (JEÖ, BO). 1 par 14/5, Sundet, Sollerön (IL). 2 hanar 10/6, Stora Draggen, Enviken (BJ). Minst 4 ex 31/8, Lindängget, Orsa (TJÅ, LH). 1 par + 1 hane 9, 11/5, Funäsudden, Mora (BK, BC m fl).
- Brunand 3 hanar 12/5, Rälgen, Vansbro (JER).
- Vigg 1 häckning Tisken, Falun (UW, LW). En hane övervintrade i Kolbäckån, Smedjebacken (PA, JE).
- Bergand 1 par 11/5, Orsa camping (LH, TJÅ). 1 hona 21/5, N Orsa-sjön (LH). 2-3 ex 25-27/5, N Orsasjön (LH, TJÅ). 1 hona 19/7, Grövelsjön, Idre s:n (SEB). Minst 1 ex 31/10 - 10/11, Lunden, Orsa (TJÅ, LH). 5 ex 6/11, Sörbo, Hovran (BSÖ).
- Ejder 1 hane 16-17/4, Kanotstadion, Torsång (LEN). 1 hona 15/1, Dragsångarna (GL).
- Alfågel 1 hona 4/4, Legranäs, Mora (LH, TJÅ). 2 ex 10/5, Hovran (JEW). 3 hanar 12/5, Sörbo, Hovran (BSÖ). 1 ex 19/10, Sundet, Sollerön (TJÅ). 1 ex 26/10 - 10/11, Lindängget, Orsa (TJÅ, LH). 1-2 ex 9-17/11, N Orsasjön (TJÅ, LH).
- Svärta 1 hane 1/5, Hovran (BSÖ). 1 par 6/6, Burusjön, Idre s:n (CT). 2 honor 14/7, Molnbyggen (SLN). 1 par 29/9, Hovran (JEW). 1 ex 7/10, Lunden, Orsa (TJÅ). 1 ex 5-10/11, Lunden Orsa (TJÅ, LH). 1 ex 10-17/11, N Orsasjön (TJÅ, LH).
- Salskrake 1 hona 23/3, Morgårdshammar, Smedjebacken (LW). 1 hona 26/3, Kanotstadion, Torsång (GB). 1 hona 14/4, Hovran (PH, LH1). 1 par 20-30/4, Hovran (BSÖ, LW, SEB). 1 par 7/5, Sonnboviken (JEH, JA, JEN). 3 ex 6/11, Trollbosjön (BSÖ).

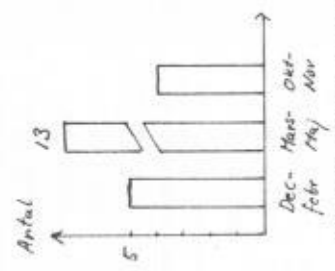
48

Storskrake Cirka 450 ex 17/11, Runn, Torsång (LEN).

Havsörn 1 juv 30/4, 31/5, Flinesjön (LW, LJ). 1 juv 27/10, Trollbosjön - Sörbo, Hedemora (JEW).

Observerade havsörnar fördelade på år och ålder.

Observerade havsörnar fördelade på året.

Rapphöna Antalet rapphöns på Sollerrön, Mora k:n torde uppgå till minst cirka 100 ex (HNY).

Vaktel 1 hane 29/5, Lusmyren (OO). 1 hane 5-28/6, Skattungbyn, Orsa (JÖ, BO, LB). 1 hane 11/6, Gärdebyn, Rättvik (MB).

Vattenräll 1 hane maj - juni, Dicka, Avesta k:n (FI). 1 hane maj - juni, Norrviken (AP, BO, HNY, PD). 1 hane 18/5, Glaningen (YH).

Småfläckig sumphöna 1 hane 26/5, Norrviken (IL).

Kornknarr 1 hane 27/5 - 15/6, Tina, Rättviks k:n (MB, BS m fl). 1 hane 22/6, Lindånget, Orsa (LH). 1 ex 17/9, Forsbo, Grytnäs, Avesta k:n (JOE).

Rörhöna 1 ex 26-31/5, Lindånget (Tjå, LH). 1 häck, Hönsan, Hedemora (JEW). 2 ex 12/6, Funäsviken, Mora k:n (AP). 1 juv 3/9, Hovran (BSÖ).

Sothöna 1 ex 3/4, Dyggrav/Långlet, Mora k:n (AG, JL). 1 häck 25/7, Norrviken (IL).

Strandskata Observera den stora flocken på 26 ex. 2 ex 1/4, Väsman, Ludvika (BRU). 1 ex 8-9/4, Sanda, Mora k:n (AP, JL, BO). 1 ex 21/4, Hovran (BSÖ, LW m fl). 3 ex 5/5, Kanotstation, Torsång, Borlänge k:n (LEN, LW, GJ m fl). 1 ex 13/5, Smedjebacken (AB). 1 ex 14/5, Sundet, Sollerrön, Mora k:n (JL, BO m fl). 1-6 ex 21-22/5, Amunitionsbacken, Orsa k:n (LH). 3 ex 1-2/6, Väsman, Ludvika k:n (LP). 1 ex 3/6, Lunden, Orsa (LH). 5 ex 6/6, Killingholmen, Rättvik (MB). 1 ex 13/7, Södra Hörken (BRA). 1 ex 16-24/8, 2 ex 25/5, Lindånget (Tjå, LH). 1 ex 25/8, Lindesnäs, Vansbro (EJ). 26 ex 1/9, Hötjärn, Grängesberg, Ludvika (BRA). 1 ex 5/9, Truttjärn, Torsång, Borlänge (SEB). 1 ex 26/9, Prästtjärn, Torsång, Borlänge (LEN).

Mindre strandpipare 9 häckningar + 6 par rapporterade i områdena 2 och 3. Övrigt: 1 ex albino 9/6, Vintjärn, Falu k:n (OE).

Kustsnäppa 2 ex 31/8, 2 ex 2-4/9, Hötjärn, Grängesberg, Ludvika k:n (BRA). 1 ex 9/9, Kyrkbytjärn (SEB).

Brun kärnhök 1 hona 9/5, Söderbärke, Smedjebacken (PA). 1 hona 11, 12, 14/5, Norrviken (HNY). 1 hona 12/5, 19/5, Norrviken (PJ, IL m fl). 1 hane 12/5, Svinösjön (JN). 1 hane + 1 hona, Låmsjön (SM m fl). 1 hane 19/5, Fatburen, Hedemora k:n (PH m fl). 1 hane 19/5, Åsgarn, Avesta (BSÖ). 1 hane 30/6, 9/7, 19/7, 1 hona 29/8, Flinesjön (BSÖ, PH, JEN m fl). 1 hona 21/7, Hällä, Hovran (JEW). 1 hane + 1 hona 31/8, 1 hane 7/7, Sörbo, Hovran (BSÖ). 1 ex 7/8, Kyrkbytjärn (LGH). 1 ex 19, 28/7, 18/8, Sonnboviken (Jeh, JA). 1 hona 1/9, Lunden, Orsa k:n (LH). 1 juv 7/9, Rörsjön, Hedemora k:n (BSÖ).

Blå kärnhök Vinterfynd: 1 hona 1/1, Tåinbacken, Borlänge k:n (GBä). Sommarobservation: 1 hane 1/6, Rörbäcksnäs (PLI).

Fjällvråk Vinterfynd: 1 ex 13/1, Lusmyren, Borlänge k:n (BO). 3 häckningar är rapporterade från Lima s:n och Malungs s:n (BF, BEL m fl).

Fiskgjuse 16 häckningar är rapporterade.

Tornfalk 15 häckningar är rapporterade.

Stenfalk 1 häckning Malungs s:n (ALä, HHe). 1 hane 9, 12/5, Sollerrön, Mora s:n (JL). 1 hane 1/6, Älvdalens s:n (JH). 1 ex 5/6, Våmhus, Mora k:n (LB).

Lärkfalk Rapporterade häckningar: Område 3: 5 st. Område 2: 1 st. Rapporterade observationer: Område 3: 1 ex 25/7, Löten, Lima s:n (LÖ).

Pilgrimsfalk 1 ex 21/4, Dala-Järna (JNn).

Dalripa 12 observationer i Malungs s:n (BEL, HHe, HOO, BD). Spår den 6/1, Alderängarna, Mora k:n (JL). 1 ex 10/1, Rälgen, Vansbro (JER). 5 ex 26/3, Värmdersåsen, Orsa k:n (BO). 2 ex 15/4, 20/11, Hällsjön, Vansbro (JER). 5 ex 20/4, Skäl-Karls Snårberget, Vansbro (JER). 8 ex 7/9, Gransjöberget, Vansbro (RHe). 1 ex 6/10, Korpfjället, Tyngsjö, Vansbro, (JOH, AA).

Sandlöpare 1 ex 4/9, Hötjärn, Grängesberg, Ludvika k:n (BRA).

Spovsnäppa 2 ex 11/7, Marnästjärn, Ludvika (PA). 2 ex 21/7, Hovran (UW, JEW). 1 ex 1/9, Hötjärn, Grängesberg, Ludvika k:n (BRA).

Kärrensäppa Sen observation: 4 ex 6/10, Sörbo, Hovran (BSÖ).

Myrsnäppa 4 ex 30/6, Mora k:n (IL). 1 ex 18/6, Särna s:n (MF, UW).

Dvärg-
beckasin 1 ex 6/10, Sörbo, Hovran (BSÖ, JEW).

Dubbel-
beckasin 1 ex 16/5, Limsjön (SH, GBT).

Rödspov 1 ex 5-6/5, Hansjö, Orsa (TJÅ, LH). 1 ex 16/5, Sörbo, Hovran (BSÖ). 1 ex 28/5, Glaningen, Ludvika (BRA). 2 ex 15/8, Sonnboviken, Avesta (LÖ).

Rödspov. Foto: Bertil Rahm

Småspov Häckning Nyckelhällsjön, Malung (BD).

Storspov Stora flockar: 100 ex 19/4, 200 ex 25/4, Hovran (PH). 140-150 ex 17/8, Sonnboviken, Avesta (LÖ).

Roskarl 1 ex 5/5, Glottret, försång, Borlänge (LW, GJ, LEN m fl). 1 ex 9/5, Främyviken, Falun (LW, GJ).

Smaln sim-
snäppa 7 ex 27/5, Limsjön, Leksand (SM). 1 ex 4/6, Sörbo, Hovran (UW). 7 ex 17/6, Översjön, Särna (UW).

Labb 1 juv 12/9, Sunnanäng, Leksand (MSÖ).

Dvärgmås 1 juv 2-3/6, Kyrkbyttjärn, Falun (SEB, LW).

Skrattmås 30-35 par vid bron Sollerön - Gesunda, Mora (HNY). Häckning, Översjön, Särna (UW).

Silltrut 2 ex 15/4, 1 ex 16/4, Glottret, Torsång, Borlänge (ULA, LW, UW, LGH). 1 ex 19/4, Sanda, Mora k:n (BO). 1 ex 20/4, Lerab, Smeöjebacken (PA, NT, LS). 2 ex 27/4, Hovran (BSÖ, JEW). 1 ex 28/4, Ludvika (PA, ABE). 2 ex 5/5, Yttermo, Leksand (GL). 1 ad 12/5, Lindånget, Orsa (TJÅ, LH). 1 ex 17/5, Gärde, Leksand (GL). 1 ex 21/5, Sörbo, Hovran (BSÖ). 2 ex 23/5, Yttermo, Leksand (GL). 3 ex 23/5, Vattholmskären, Leksand (GL).

Havstrut 1-3 ex 31/3 - 1/5, Hovran (JEW, PIJ, BSÖ, SEB). 1 ex 24/3 - 16/4, Glottret, Torsång, Borlänge (ULA, UW, GJ, LW, LEN, LGH). 1 ad 31/3, Främyviken, Falun (SEB). 1 ad 19/4, Hansjö, Orsa (TJÅ, LH). 2 ex 21/4, Naglarby, Borlänge (LW, GJ). 2 ex 26 - 27/4, Kanotstadion, Torsång, Borlänge (LGH, GBÄ, BE). 1 ex 29/6, Utsund, Avesta (BSÖ). 1 juv 12/7, Karlbo, Avesta (JEW). 1 juv 3/8, Hovran (BSÖ). 1 ex 7/9, Hovran (BSÖ).

Skranttärna 1 ex 15/4, Marnästjärn, Ludvika (PA). 1 ex 6/6, Djupsjön, Vansbro (IH).

Silvertärna 2 ex 8/5, Vanån, Vansbro (JOG, RB). 1 ex 10/5, Främyviken, Falun (LW, GJ). 1 ex 17/5, Lisjön, Fredriksberg, Ludvika (PA, NT, ABE). 3 ex 18/5, Lisjön, Fredriksberg, Ludvika

(PA, NT, ABe). Häckning + 5 ex 17/6, S Översjön, Särna (UW).
1 ex 2/7, Saxviken, Mora (IL). 1 ex 23/7, Storån, Idre
(JEH). 1 ex 5/8, Van, Vansbro (RB).

Småtärna 1 ex 9 - 10/6, Lindånget, Orsa (TJÅ, LH). Första fyndet i
landskapet.

Svarttärna 1 ex 21/5, Sörbo, Hovran (BSÖ). 1 ex 3/7, Bysjön, Gran-
gårde, Ludvika (PA).

Ringduva 1 albino ex 27 - 29/4, Hansjö, Orsa(TJÅ, LH).

Turkduva 3-4 ex mars - augusti, Garpenberg, Hedemora (RJ). 1-3 ex
januari - juni, Mora (BO, IL). 1 häckning + flera sj,
Falun (UW). 1 ex 22/6, Noret, Mora (IL). 3 ex 21/6, 6 ex
4/12, Älvdalen (JH, BO).

Berguva 4 observationer rapporterade.

Hökuggla Rapporterade häckningar: Malung 8, Lima 14, Särna 1, Mora
1, Idre 1. Rapporterade obsar utom konst häckningar:
Malung 9, Vansbro 2, Lima 1, Särna 2, Älvdalen 1, Orsa 4,
Mora 3, Falun 1, Idre 3.

Kattuggla 1 sj 7/3, Brantudden, Orsa (LH).

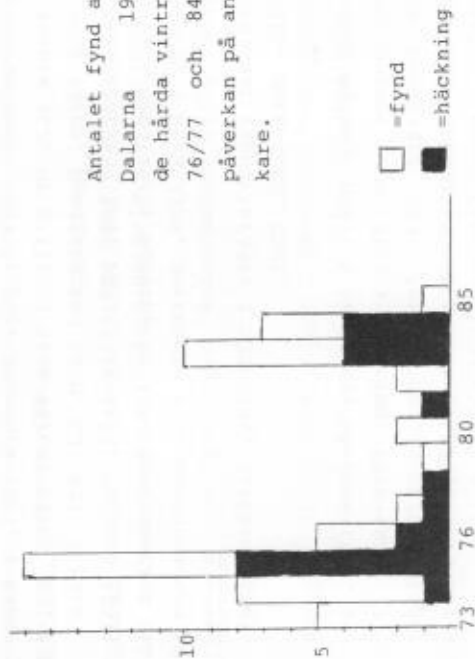
Slaguggla Rapporterade häckningar: Malung 3, Gagnef 1, Falun 1.

Hornuggla Vinterobservationer: 1 ex januari, Sandhed, Orsa (TJÅ). 1
ex 11/1, Kallimora, Orsa (JEÖ). 1 ex 20-27/1, Stadssjön,
Hovran (JEW). 1 ex 26/1, Yttermo, Leksand (GL). 1 ex
februari, Nusnäs, Mora (AP). Häckningar: Falun 1, Mora 2,
Malung 1, Vansbro 1, Orsa 3.

Jorduggla 1 ex funnet dött, troligen dött sedan i vintras, 8/5, By,
Avesta (MF).

Nattskärna 5 sj 1/6 - 13/7, Mjölnarbo, Falun (ÅP, SEB, ULA, GJ, LW).
18 sj juni - juli, By, Avesta (ÅP m fl). 1 sj 26/6, Lams-
berget, Falun (RL). 1 ex 7/8, Sonnbo, Avesta (LÖ).

Antalet fynd av kungsfiskare i
Dalarne 1973-85. Observera
de hårda vintrarna 1975/76,
76/77 och 84/85 och deras
påverkan på antalet kungsfis-
kare.

Kungsfiskare.

Kungs- 1 ex 15/8, Åsmansboån, Åsmansbo, Smedjebacken (AB1).
fiskare

Härfågel 1 ex 8/5, Björkboda - Hedgårdarna, Falun (RL). 1 ex 27/5,
Djura, Gagnef (SM). 1 ex 18/10, Furudal, Rättviks k:n (LJ).

Gråspett Ingen rapporterad häckning. 2 ex vintern 1984-85, Svartnäs,
Falun (SL). 1 ex mars, Born, Vansbro (JC). 1 ex 17-31/3,
Gråbodarna, Gagnef (SM). 1 hane 22/3, Hagge, Smedjebacken
(PA). 1 ex 26/3, Kallimora, Orsa (JE). 1 hona 6-7/4, Gopa,
Falun (UM). 1 hane 7-14/4, Larsbo, Smedjebacken (JOH, PA,
TL). 1 ex 11/4, Törnsberg, Falun (OE). 1 ex 14/4, Kloster,
Hedemora (LJ). 1 ex vecka 16, Björkberget, Leksand (DH).
1 hane 7/5, Gonäs, Ludvika (PA). 1 ex 18/5, Jättturn, Smed-
jebacken (BHä). 1 hane 3/6, Stennäset, Falun (OH). 1 ex
26/9, Hyn, Falun (OE). 1 ex 24/10, S Nässjön, Malung (BEL).
1 ex 1/11, Gölåsen, Malung (BEL, NL). 1 hona december,
Ullvi, Leksand (ASD). 1 ex december, Björkberget, Leksand
(HR).

Gröngöling Häckningar i område 2: 4 häckningar, Falun (OF, SS). Ob-
servationer i område 1: 1 ex eller fler juni - juli, Holen,
Orsa (LH).

Vitryggig hackspett 1 häckning Hedemora (LJ). 1 par, Hedemora (LJ). 1 hane våren, Avesta (LJ, MF m fl). 1 hane våren, Falun (EG, MF, LJ). 1 hona våren, Smedjebacken (JOH, LJ, ST). 1 hane våren, Smedjebacken (BHä, PA). 1 ex 14/4, Vansbro (SG). 1 hona 14/5, 1 hona 19/5, Söderbärke s:n, Smedjebacken (LL). 1 hona 18/5, 1 hona 23/5, Norrbärke s:n, Smedjebacken (BHä).

Mindre hackspett Två häckningar rapporterade: 1 häckning, Vansbro (RHe). 1 häckning, Mora (JEö, EGu).

Tretåig hackspett 1 häckning, Malung (HHe). 1 häckning, Leksand (SS). 1 häckning, Gagnef (JOH, ST). 1 häckning, Idre (BHä). 1 häckning, Mockfjärd (BHä). Antalet övriga observationer är 20 stycken. I kommunerna: Hedemora, Malung, Vansbro, Älvdalens s:n, Orsa, Leksand, Ludvika och Smedjebacken.

Göktyta. Foto: Jerry Andersson

Rödstrupig pipplärka 1 ex 26/8, Realsbo, Åsgarn, Hedemora k:n (AA). 1 ex 31/8, Hovran (BSö).

Försärla let, Mora (PJ). 1 ex 3/10, Lernbo, Smedjebacken (JOH).

Strömstare Ett fynd under häckningstid: 27/5, Lång, Leksand (KBo, RW, SS).

Gärdsmyg Kända häckningar: 1 häckning, Van, Vansbro (JOG). 1 häckning, Kuttsker, Orsa (LH). 2 häckningar, Trolldalen, Gagnef (GBä).

Näktergal 1 sj 18/5, Flinesjön, Hedemora (LHI). 1 sj 19/5, Svinesjön, Hedemora (LHI). 1-3 sj 21/5 - 25/6, Hovran (BSö, LJ m fl). 1 sj 1-17/6, Ornäs, Borlänge (LEN). 1 sj 1-3/6, Fagersta by, Borlänge (LEN). 1 sj 11/6, Årby, Borlänge (LEN). 1 sj juni, Nygårdsdalen, Borlänge (LEN). 1 sj 20/6, Borlänge (GBä).

Svart rödstjärt 1 hane 22/4 - 20/5, Asea, Ludvika (PA). 1 sj 25/6 - 11/7, Syrafabriken, Falun (UW).

Ringtrast 1 hane april, Nyåkers, Vansbro (JC). 1 hane 21-27/4, Sweden, Falun (OE). 1 ex 27/4, Fors, Avesta (JEn). 1 hane 3/5, Sollerrön (HNY). 1 hane 5/5, Österbyn, Falun (OE). 1 hane 8/5, By, Avesta (MF). 1-3 hanar och 3 honor 13/5 - 10/6, Idre fjällanläggning (CT). 1 par 21/7, Stådjan, Idre s:n (JEh).

Dubbeltrast En vinterobservation: 1 ex 15-20/1, Borggårdet, Falun (RL, BN).

Gräshopps-sångare Sammanfattning av observationerna: Cirka 45 sj 19/5 - 15/7, Avesta, Mora, Orsa, Rättvik, Vansbro, Borlänge, Falun, Hedemora, Gagnef och Smedjebacken (LÖ, JOG, SEB m fl).

Flodsångare 1 sj 5-25/6, Utby, Rättvik (MB, BS, m fl).

Busksångare 1 sjungande 7/7, Hobborn, Falun (UW m fl). Fynd nr 6.

Flodsångare

Fyndplatser av flodsångare 1960-85 Foto:Ulf Risberg/N.

Kärrsångare En häckning, Utby, Rättvik (MB). Sammanfattning av övriga observationer: Cirka 20 sj 29/5 - 15/7, Borlänge, Rättvik, Avesta, Leksand, Mora, Falun, Ludvika, Smedjebacken och Gagnef (LEN, HNY m fl).

Rörsångare 2 ad + 1 sj ex 26/6, 2/7, 7/7, Arfsnisstjärn, Vansbro. Senare även ett bo (AJ, JOG, RB, SG).

Härmsångare 1 häckning juni, Åsen, Älvdalen (JH).

Lundsångare 1 sj ex 19-23/6, Skeer, Orsa (BO, JL, IL m fl). Fynd nr 5.

Mindre flugsnappare 1 hane 1/6, Norddalen, Säter (OO, AP). 1 sj 1/6, Rankholmen, Hedemora (LJ). 1 sj 12/6, Utendal, Borlänge (LEN). 1 sj 21/6, Tåxberget, Mora k:n (BO). 2 ex (varnande och hade mat i näbben) början av juni, Stålkarls - Snårberget, Vansbro (TT).

Entita 1 häckning juli, Nordanåker, Vansbro (AJ m fl).

Blåmes 1 häckning 30/7, Rörbäcksnäs, Lima sin (LÖ). 1 häckning, Åsen, Älvdalens s:n (JH).

Nötväcka 2 häckningar, Åsen, Älvdalens s:n (JH).

Sommargylling 1 utf sj hane 27/6, Gåsberget, Rättvik (RL, SAS).

Varfågel 1 par + 3 pull 6/7, Älidberget, Malungs s:n (HHe, BF). 1 par + 4 pull 6/7, Rönnhällsjön, Malungs s:n (HHe, BF). 1 häckning 14/7, Lövberget, Malungs s:n (HHe, BF).

Lavskrika Observationerna för området där arten ska rapporteras fördelas sig som följer: Malungs s:n 4, Vansbro k:n 4, Leksand k:n 2, Falu k:n 1, Mora k:n 2.

Kaja 7 ex 17/5, Åsen, Älvdalens s:n (JH).

Nötkråka Under 1985 var det invation av smalnåbbad nötkråka. Se separat artikel om invasionen i nästa nummer. Övriga observationer: 1 ex 6/1, Kåbäck, Orsa k:n (TJå, LH).

Råka Antalet observationer och totala antalet rapporterade råkor fördelar sig på följande sätt: Avesta 6 observationer, 12 ex, Hedemora 15, 28, Säter 2,3, Smedjebacken 1, 2, Ludvika 5,8, Borlänge 7,14, Falun 8,29, Mora 6,19, Orsa minst 3, minst 17, Älvdalen 1, 16.

Pilfink 1 häckning 27/7, Åsen, Älvdalens s:n (JH).

Bofink 7 vinterfynd (december - februari) har rapporterats.

Bergfink 3 vinterfynd (december - februari) har rapporterats.

Steglits

1 ex 10/1, 2 ex 13/2, 1 ex 25/8, 1 ex 30/9, Ludvika (PA).
1 ex februari, Ovanheden, Vansbro (JC). 2 ex 1/3, Folk-
kärna, Avesta k:n (MST, SHÄ). 1 ex 23/3, Matsbo, Smedje-
backen (BW). 2 ex 31/3 - 2/4, Sollerön (HNY). 4 ex 7/4,
Rönndalen, Falun (EO). 1 ex 12/4, Prämy, Falun (MK). 2
ex 22/10, Malung (HL). 1 ex 24/11, Åsmansbo, Smedjebacken
(ABi). 8 ex 8/12, Avesta (BSÖ).

Häming

1-2 ex 22-24/4, 1 hona 9/5, 12/6, Hansjö. Orsa (TJÄ). 1 ex
8, 15/5, Sollerön, Mora k:n (BO). 1 ex 2/7, Stackmora,
Orsa k:n (BO).

Vinter-
hämingling

1 ex 10/2, Brunna, Hedemora (PIJ). 6 ex 21/4, Boränget,
Falun (TR, BRy). 10-50 ex 22/4 - 6/5. Hansjö, Orsa (TJÄ,
LH). Cirka 20 ex 6/5, Sollerön, Mora (IL, BO). 1 ex 2/11,
Gettrygen, Rättvik (RL).

Snösiska

1 ex 9-10/3, Orsa (TJÄ, LH). Minst 15 ex 16/3, Åkerkullen,
Ludvika (JEO, PA, YH m fl). 1 ex 23/3, Sanda, Mora (TJÄ,
LH). Cirka 10 ex 24/3, Björken, Orsa (JEO). 1 ex 28-30/3,
8/4, Österbyn, Falun (OE). 1 ex 4/4, 31/12, Sandhed, Orsa
(TJÄ). 1 ex 7/12, Hillängen, Ludvika (GW). 1 hane 28/12,
Åsen, Älvdalens s:n (JH).

Bändel-
korsnäbb

6 ex 27/8, Olsjön, Ludvika (PA, ABe).

Rosenfink

2 outf 2/6, 1 hane 15/6, Åsen, Älvdalen (JH).

Tallbit

1 hane 5/6, Oradtfjärnen, Kräckelbäcken, Mora k:n (LB).

Stenknäck

1 ex mars, Skamsberget, Vansbro (IH). 1 ex 20/4, Hedemora
(PIJ). 2 ex 17/4, Rönndalen, Falun (EO). 1 ex 13/5, 20/8,
Hillängen, Ludvika (GW). 1 ex 12/6, Killingholmen, Rätt-
vik (MB). 1 ex 13/6, Tina, Rättvik (MB). 1 ex 26/7, Flåne-
sjön, Hedemora (LJ). 1 ex 15/11, Romma, Leksand (SM). 17
ex 17/11, Ulvshyttan, Säter (LEN). 1 ex 18/11, Yttermo,
Leksand (DR). 1 ex 8/12, Flånesjön, Hedemora (LH). 2 ex
28-31/12, Ludvika (JOH). 1 ex december, Smedjebacken (KL).
1 ex december, Sunnansjö, Ludvika (GW).

Lappsparv 4-5 ex 27/4, Sörbogrundet, Hedemora (JEW, PIJ). 50 ex
6/5, Sollerön, Mora (BO).

Snösparv Stor fdck: Cirka 450 ex 7-9/4, Nusnäs, Mora (AP).

Gulsparv En stor flock, 5-600 ex 1/12, Nås, Hedemora (PIJ).

Ortolans-
sparv 8 ex rapporterade utanför Dalälvsområdet upp till Siljan.

Videsparv 5 häckningar rapporterade (2 Vansbro, 1 Leksand, 1 Gagnef,
1 Falun). Totalt fördeklar sig observationerna på följande
sätt: Lima s:n 2, Vansbro 3, Ludvika 1, Leksand 2, Gagnef
1, Falun 2 och Hedemora 1.

Videsparv. Foto:Ulf Risberg/N

ÄLDRE OBSERVATIONER

Gråhakedopping:

1 ex 23/5-84, Norrviken(PJ).

Alfögel:

1 hona 26/10-84, Marnäst järn, Ludvika.(PA).

Vinterfynd:

1 hona 5-7/1-84, Väsmån, Ludvika kn(PA).

Strandskata:

5-6 ex augusti -83, St. Dragen, Erviken, Falu kn(RJa).

Kustsnäppa:

1 ex 5/8-73, Marnäst järn, Ludvika kn(PA).

Myrspov:

1 ex 4/8-73, Norsen, Ludvika kn(PA).

1 ex 16/8-77, Stensbo, Grangårde, Ludvika kn(PA).

Vitryggig hackspett:

1 ex augusti -84, väster om Sörsjön, Lima sn(BPe).

Tretåig hackspett:

1 ex. 5/4-84, Trolldalen, Gagnef(IBJ).

1 häck, 26/6-84, Andjusvården, Mora kn(PJ).

1 par + 1 hane 24/4, Styggsjön, Borlänge kn(BK,LOW).

Berglärka:

1 ex. 7/10-73, Norsen, Ludvika kn(PA).

Näktergal:

1 sj. 25/5-17/6-84, Sellnäs, Borlänge kn(BK,LOW).

1 sj. 6/6-84, Hesse, Borlänge kn(BK,LOW).

Rödvingetrast:

1 ex 1948, Utammyra, Sollerön(PD,SD).

Gråshoppssångare:

1 sj 10/6-56, Sollerön(PD).

Gransångare:

1 sj 31/5-12/6-84, Tvärstupet, Borlänge kn(BK).

1 sj 11/7-84, Spårberget, Koppalahyttan, Borlänge kn(BK).

Ka ja:

1 par(misslyckad häckning) maj-84, Åsen, Älvdalen(JH).

Stenknäck:

1 ex 30/5-82, Carpenberg, Hedemora kn(R,m).

A

AA= Anna Andersson BBy=Torbjörn Ryneus HR= Håkan Risgård

ABe=Aoette Björänge ES= Bertil Späman I

ABi=Anders Birkehag ESö=Berndt Soderlund IBj=Ingvar Björkvall

AC= Anita Granat Bw= Bo Winter IH= Ingemar Halvarsson

AJ= Arne Johansson C CT= Conny Trogen IL= Ingemar Ljungqvist

ÅA=Arne Larsson D JA= Jan Ahlin J

AP= Anders Paulsrud DR= Duanne Rasmussen JC= Johan Erik Christians

ASD=Anna- Stina Dardell E JEH=Joakim Ehms

BA= Bertil Andersbengts. EG= Eva Grundelius JEn=Johan Engström

BC= Björn Cederberg ECA=Eva Gustavsson JEr=Jan Eriksson

BD= Börje Dahlén EJ= Esbjörn Jonth JEM=Jan-Erik Westlund

BE= Bengt Eriksson EO= Eivind Olsson JEd=Jan Edelsjö

BEL=Bror-Erik Larsson F JF= Jan Forslund

BF= Börje Flygar FI= Folke Isaksson JH= Jan Hansson

BG= Börje Gidlund C JN= Jan Nordin

BH=Bo Högström GBt=Göte Bergqvist JNn=John Nilsson

BJ= Britta Jonsson GBI=Gunnar Bäck JOE=Jan-Olov Eriksson

LJa=Britta Jansson GJ= Gunnar Jonsson JOG=Jan-OLOV Granberg

RJh=Barbro Jansson GL= Gunnar Lind JOH=Jan-Olov Hermansson

BK= Bo Karlstens Gw= Gunnar Westman K

BN= Börje Nordling H KBö=Kjell Bord

BO= Bengt Oldhammer HHe=Harry Hedman KL= Kent Leonardsson

BPe=Bert Persson HL= Håkan Lernefalk L

BRa=Bertil Rahm HNy=Hans Nydal LB= Lemnart Bratt

BRu=B. Rudh HOO=Hans-Olov Olsson LEN=Lars-Erik Nilsson

En gamlings minnesbilder under sjuttio år

av Sven Olsson

LGH=Lars-Cöran Hansson	P	SD= Sven Danielsson
LH= Lars Hansson	PA= Per Adenäs	SÄS=Stig-Åke Svensson
LHL=Lennart Hedlund	PP= Per Danielsson	T
LJ= Lars Johansson	PH= Per Hansson	TLÅ=Tomas Jågas
LL= Leif Leidelin	PLJ=Per-Inge Josefsson	TL= Tomas Ljung
LÖM=Lars-Ove Wikars	PJ= Pär Johansson	TR= Torbjörn Ryneus
LÖP= Lars Persson	PLI=Per Linder	TS= Tore Sundberg
LS= Lars Ström	R	TT= Tony Tysk
LW= Lars Wallström	RB= Rune Berg	U
LÖ= Lars Östlund	RHe=Rune Heens	ULS=Urban Larsson
M	RI= Rolf Lundqvist	UM= Ulf Wiklander
MB= Mats Björklund	RJ= Roger Jansson	Y
MF= Mats Forslund	RW= Rolf Wahl	YH= Yngve Hareland
MK= Mats Krüger	S	Å
MST=Magnus Ström	SEB=Sten-Erik Bohlin	ÅP= Åke Persson
MSÖ= Margareta Söderkvist	SG= Stina Granberg	
N	SH= Stig Håmberg	
NT= Niklas Tångberg	SHS=Svante Hägerstrand	
O	SI= Sven Lagerström	
OE= Olle Eöman	SLN=Sigvard Lind	
OH= Olle Hagberg	SM= Staffan Müller	
OO= Owe Olsson	ST= Sven Tegenfeldt	

Borlänge - Gustafs medlemmar

Nu kör vi igång efter sommaren. Vi träffas som vanligt i Wallin-gården, första måndagen i månaden kl 19.00.

1 september, 6 oktober, 3 november och 1 december.

Pratar fåglar, ser på bilder och fikar (medtag eget fika). Kårtylla-inventeringen fortsätter under hösten med rasträkning. Vid någon träff får vi en rese-skildring från Spetsbergen. Vi ska även försöka göra en träff tillsammans med Falu-medlemmarna.

Finns intresse kommer vi att köra en studiecirkel under vintern, fågeleкологи eller fågelflyttning är på förslag. Är du intresserad, hör av dig till under-tecknad.

Lars-Erik Nilsson

Ornitologer i Avesta i

Vi träffas följande datum:

1986: 6/10,20/10,3/11,17/11,1/12,15/12.

1987: 12/1,26/1,9/2,23/2,9/3,23/3.

Kl.18.30, Åsgatan 14.

Det kanske kan vara av intresse för er unga, att höra något om fågellivet för 50-70 år sedan. Då var det inte många som ägnade sig åt fågelskådning. De fanns bara där som ett naturligt inslag i naturen.

Jag är född -11 och uppväxt väster om Nås by, Hedemora och bodde där till slutet av 40-talet. Förändringarna i fågelfaunan är rätt stora under den biologiskt korta tid jag levat.

Bland fågelarter som helt eller delvis försvunnit märks berguv, kornknarr och raphöna. Minskat mycket har också morkulla, skogshöns, gröngöling, gråspett, skogsduva och gräsand.

Mindre än en km från mitt hem fanns en mindre bergknalle väster om byn där berguven satt och hoade var vår under 10- och början av 20-talet. Det var inte bara där den fanns, utan runt om oss. Från Brunna-, Nibble-, Brunn-sjöbergen, Sjulso klint, Tomsberget och Prästhyttebergen liksom ibland ända bort från Rensoberget kunde den höras. Vårkvälar kunde man ibland höra 4-5 uvar samtidigt! Men redan vid mitten av 20-talet var det tyst.

Varken biotopförändringar eller gifter kan misstänkas.

Kornknarren var mycket vanlig, kunde försommarekvällar höra mer än ett dussin samtidigt. Den tidigare slättern samt miljögifter är väl den största orsaken till den nästan totala förintelsen. Raphönan var nog näst efter kråkkan den odlade jordens karaktärfågel, fränsett småfåglar, till mitten av 30-talet. Efter min skolväg ned mot byn fanns en liten lövdunge där det oftast fanns en kull. I övrigt såg man dem ofta vid brukning av den öppna jorden, orädda som de var om vi hade hästar med oss. Vintertid satt stora flockar ute på gårderna, ett vanligt byte för den då vanliga duvhöken.

Brukade vintertid lägga ut ogräsfrö (som vi fick vid tröskningen) under öppna lador samt skotta bort snö från höstsådesfälten. De milda vintrarna under 30-talets första år gav en stor tillväxtstopp. Ett av de åren fann jag exempelvis tre boredeån bara 100-120 m från varandra och med 21, 21 och 19 ägg. De hårda vintrarna -39 till -43 blev förödande och sedan kom det betande utsädet och gav dem dödsstöten. De kommer